

2026 Yılı İtibariyle Kamu Mühendislerinin Durumu: Yapısal Sorunlar Üzerine Bir Yazı

EMO Ankara Şubesi

Giriş

Mühendislik, bilimsel ve teknik bilgiyi kullanarak insan ihtiyaçlarına çözüm üreten kamu yararını, toplumsal sorumluluğu ve etik ilkeleri gözetir; planlama, tasarım, uygulama ve denetim süreçlerini kapsayan bir meslek disiplindir. Kamu mühendisleri ise bu sürecin temel aktörleri olarak enerji, sanayi, madencilik, ulaşım ve altyapı gibi stratejik alanlarda görev almakta ve kamusal hizmetlerin sürekliliğini sağlamaktadır.

Bununla birlikte, son yıllarda kamu mühendislerinin ekonomik ve mesleki konumunda belirgin bir gerileme yaşandığı gözlemlenmektedir. Meslek örgütleri tarafından yayımlanan raporlar, mühendislik emeğinin giderek değersizleştiğini ve kamusal teknik kapasitenin zayıflama eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır (TMMOB, 2024).

Bu çerçevede kamu mühendisliğinin yalnızca bir meslek alanı değil, aynı zamanda kamusal hizmetlerin sürdürülebilirliği açısından kritik bir unsur olduğu görülmektedir.

Kamu Mühendisliğinin Önemi

Kamu mühendisleri; enerji, sanayi, tarım, madencilik, ulaşım, bayındırlık, çevre, su yönetimi, imar, iletişim altyapısından büyük ölçekli kamu yatırımlarına kadar oldukça geniş bir faaliyet alanında görev almaktadır. Bu alanlarda gerçekleştirilen planlama, projelendirme ve denetim faaliyetleri toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanmasında belirleyici rol oynamaktadır. Kamu mühendisleri teknik bilgi ve uzmanlıklarıyla bu süreçlerin güvenli, verimli ve sürdürülebilir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.

Bu kapsamda kamu mühendisliği yalnızca teknik bir faaliyet alanı değil, aynı zamanda toplumsal refahın ve kamu güvenliğinin sürdürülebilirliği açısından stratejik bir unsurdur. Özellikle afet yönetimi, kriz durumları ve altyapı güvenliği gibi alanlarda kamu mühendislerinin rolü daha da belirgin hale gelmektedir. Deprem, sel veya enerji arz kesintisi gibi durumlarda teknik kapasitenin güçlü olması, doğrudan can ve mal güvenliği ile ilişkilidir.

Ayrıca kamu mühendisleri, uzun vadeli planlama ve kamusal denetim süreçlerinde kritik bir rol üstlenmektedir. Özel sektörün kısa vadeli kâr odaklı yaklaşımına karşılık, kamu mühendisliği daha çok sürdürülebilirlik, güvenlik ve kamu yararı ekseninde şekillenmektedir. Bu yönüyle kamu mühendisliği, yalnızca teknik üretim sürecinin değil, aynı zamanda kamusal planlama ve denetim mekanizmalarının da temel bileşenlerinden biridir.

Sonuç olarak, kamu mühendislerinin görev alanları yalnızca teknik üre-

timle sınırlı olmayıp; planlama, denetim, güvenlik ve sürdürülebilirlik gibi çok boyutlu bir yapıyı kapsamaktadır. Bu nedenle kamu mühendisliğinin niteliği, doğrudan kamusal hizmetlerin kalitesi ve toplumun yaşam standartları üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir.

Güncel Sorunlar

Kamu mühendislerinin ücretleri, son yıllarda artan enflasyon karşısında reel olarak gerilemiştir. Bu durum, mühendislerin alım gücünü düşürmekte ve mesleğin cazibesini azaltmaktadır. Ücretli çalışan mühendislerin çalışma yaşamına ilişkin raporlar, mühendislerin gelir düzeylerinin yaşam maliyetleri karşısında yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır (TMMOB, 2009; İMO, 2021).

Bu soruna ilişkin değerlendirmeler yalnızca meslek örgütleri ile sınırlı kalmamakta, çeşitli sendikal yapılar tarafından da sıklıkla dile getirilmektedir. Bu kapsamda çeşitli kamu sendikaları tarafından yapılan açıklamalarda, kamu mühendislerinin ücretlerinin benzer eğitim düzeyine sahip ve kamuda çalışan eş değer diğer kariyer meslek gruplarına kıyasla düşük kaldığı, ek ödeme ve tazminat mekanizmalarının yetersiz olduğu ve bu durumun mesleki motivasyonu olumsuz etkilediği ifade edilmektedir. Ayrıca teknik sorumluluğun yüksek olmasına rağmen özlük haklarının aynı ölçüde geliştirilmemesi, kamu mühendisliğinin cazibesini azaltan temel unsurlar arasında değerlendirilmektedir.

Diğer taraftan son yıllarda özellikle her ilde mühendislik fakültelerinin açılması, açılan bu bölümlerin mühendislik eğitimi kapsamında teknik donanım ve bilgi açısından yetersiz olması ve bu üniversitelerde yeterli eğitim alınamaması sonucunda, hem özel sektör hem de kamu mühendisliğinin istihdamı ve mühendislik eğitiminin kalitesi açısından ileriki yıllarda büyük problem yaşanabileceği değerlendirilmektedir.

Çalışma Koşulları ve Artan Sorumluluk

Kamu mühendisleri çoğu zaman yoğun saha koşullarında ve yüksek sorumluluk altında çalışmaktadır. Burada kamu mühendislerinin açık bir görev tanımı olmakla birlikte bunun dışında kalan görevleri de yaptığı görülmektedir. Ancak alınan bu sorumluluğa ve diğer görevlere paralel bir ücret ve teşvik sisteminin yeterince gelişmemiş olması dikkat çekmektedir.

Bu kapsamda kamu mühendislerinin uzun süredir dile getirdiği taleplerden biri de mesleki sorumluluk tazminatıdır. Kamu mühendisleri imza yetkisi, teknik denetim sorumluluğu, kamu zararına ilişkin hukuki-ıdari yükümlülükler nedeniyle yüksek düzeyde risk taşıdıklarını ifade etmektedir. Özellikle büyük bütçeli kamu yatırımlarında görev yapan mühendislerin aldıkları kararların teknik ve hukuki sonuçlarından doğrudan

sorumlu tutulmaları; buna karşılık mali ve özlük haklarının aynı ölçüde güçlendirilmemesi eleştirisi konusu olmaktadır. Bu nedenle mesleki sorumluluk tazminatının, mühendislerin üstlendiği teknik risk ve kamusal sorumluluğun karşılığı olarak değerlendirilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Bunlara ek olarak; kamu mühendislerinin aldığı büyük sorumluluklar, büyük projelere attıkları imzalar ve icra ettikleri görevleri çerçevesinde, üstlendikleri yükümlülüklerin karşılığı olarak kamu mühendislerini hukuki ve idari yönden koruyacak bir mesleki sorumluluk sigortası sisteminin, acilen kanuni bir düzenleme ile getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Özelleştirme ve Kamusal Kapasitenin Zayıflaması

Enerji ve altyapı sektörlerinde uygulanan özelleştirme politikaları, kamunun teknik kapasitesi üzerinde önemli etkiler yaratmıştır. Bu süreçte kamu kurumlarında teknik personel istihdamının sınırlı kalması, emekli olan deneyimli personelin yerine yeterli sayıda yeni mühendis alınmaması ve dış kaynak kullanımı uygulamalarının yaygınlaşması; kamu mühendisliği açısından önemli tartışma başlıklarından biri haline gelmiştir. Özellikle mühendis kadrolarındaki yetersiz artışın, kamu kurumlarının teknik kapasitesi, kurumsal sürdürülebilirliği ve kurumsal hafızası üzerinde olumsuz etkiler oluşturduğu; teknik bilgi birikiminin kurum içerisinde yeterince aktarılamamasının ise uzun vadede kamusal hizmetlerin yürütülmesinde çeşitli riskler doğurabileceği değerlendirilmektedir.

Enerji alanına ilişkin değerlendirmeler, bu sürecin kamu yararı yerine piyasa odaklı yaklaşımları güçlendirdiğini ortaya koymaktadır (TMMOB, 2024).

Liyakat ve Kariyer Sorunları

Liyakat ve görevde yükselme, kamuda çalışanların tümünün genel sorunu durumundadır. Kamu kurumlarında atama ve yükselme süreçlerinin her zaman teknik yeterlilik, mesleki birikim ve saha deneyimi temelinde ilerlemediği yönünde eleştiriler bulunmaktadır. Özellikle teknik uzmanlık gerektiren bazı görevlerde idari kriterlerin daha belirleyici olması, kamu mühendislerinin kariyer planlaması açısından belirsizlik oluşturmaktadır. Ayrıca ödül/ceza sisteminin adaletli uygulanmadığı yönündeki değerlendirmeler de dikkat çekmektedir (İMO, 2021).

Bu durum mühendislerin motivasyonunu azaltmakta, kurumsal bağlılığı zayıflatmakta ve uzmanlaşma süreçlerini olumsuz etkileyebilmektedir.

Özlük Hakları, Mesleki İtibar ve Karar Süreçleri

Kamu mühendislerinin son yıllarda dile getirdiği konulardan biri de çeşitli ek ödeme kalemleri ile sosyal haklarda yaşanan kayıplardır. Özellikle bazı kurumlarda teknik personele yönelik ek ödemelerin azalması ve geçmişte sağlanan giyim yardımı gibi desteklerin kaldırılması ya da sınırlandırılması; kamu mühendisleri tarafından özlük haklarında gerileme olarak değerlendirilmektedir. Bu durumun, artan teknik sorumluluk ve çalışma yükü karşısında mesleki motivasyon ile kamu mühendisliğinin tercih edilebilirliği üzerinde olumsuz etkiler oluşturduğu ifade edilmektedir.

Mühendislerin teknik görüşlerinin karar alma süreçlerinde yeterince dikkate alınmaması da, mesleki saygınlık açısından önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Teknik değerlendirmelerin geri planda kalması, uzun vadede hatalı uygulama risklerini artırabilmektedir.

Beyin Göçü ve İnsan Kaynağı Sorunu

Ekonomik ve mesleki koşulların yetersizliği, mühendislerin yurtdışına veya özel sektöre yönelmesine neden olmaktadır. Bu eğilim, kamuda nitelikli insan kaynağının azalmasına yol açmaktadır (OECD, 2024).

Ne Yapılmalı?

Kamu mühendislerinin karşı karşıya olduğu sorunların çözümü, yalnızca kısa vadeli iyileştirmelerle değil, bütüncül ve sürdürülebilir politikalarla mümkündür. Bu kapsamda aşağıdaki adımlar ön plana çıkmaktadır:

- Ücret politikalarının iyileştirilmesi ve mühendis maaşlarının yaşam koşullarına uygun hale getirilmesi,
- Liyakat esaslı atama ve yükselme sisteminin güçlendirilmesi,
- Modern ve günümüz koşullarına uygun, çağın gereklerine cevap verebilen bir Mühendislik-Mimarlık Meslek Kanununun yapılması,
- Mühendis, Uzman Mühendis ve Kıdemli Mühendis gibi kavramların detaylandırılması ve ilgili mevzuatlarda yer verilmesi sonucunda kamuda teknik kariyer basamaklarının oluşturulması,
- Kamusal denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi,
- Çalışma koşullarının iyileştirilmesi,
- Mühendislerin karar alma süreçlerine aktif katılımının sağlanması,
- Beyin göçünü önleyici ekonomik ve mesleki teşviklerin artırılması,
- Mesleki gelişim ve sürekli eğitim olanaklarının yaygınlaştırılması,
- Mesleki sorumluluk sigortası sisteminin acilen getirilmesi.

Sonuç

2026 yılı itibarıyla kamu mühendislerinin karşı karşıya olduğu sorunlar, yalnızca bireysel değil, yapısal bir nitelik taşımaktadır. Bu sorunların çözümü, mühendislik mesleğinin yeniden güçlendirilmesini ve kamu yararı odaklı politikaların benimsenmesini gerektirmektedir.

Kamu mühendisliğinin güçlendirilmesi, yalnızca meslek mensuplarının değil, aynı zamanda toplumun genel refahı ve kamu hizmetlerinin kalitesi açısından da kritik bir öneme sahiptir.

Kaynakça

- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB). (2009). Ücretli mühendis, mimar ve şehir planacıları ve çalışma yaşamı. İnşaat Mühendisleri Odası (İMO)(2021). Türkiye’de inşaat mühendisleri: İş, istihdam ve işsizlik.*
- Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB). (2024). Türkiye’nin enerji görünümü.*
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2024). International Migration Outlook 2024.*